

ZADARMO

Noviny o živote v Bratislave sú distribuované každý mesiac do všetkých mestských častí.

EV 3101/09 - ISSN 1335-5228

IČO: 35712058

Vydáva NIVEL PLUS s.r.o.,

Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava

Tlačí MAFRAPRINT

Roznáša spoločnosť Red Post, s. r. o.

Bratislavské Noviny

Aktuálne
správy o dianí
v Bratislave

nájdete aj na
www.banoviny.sk

a na Facebooku
www.facebook.com/banoviny
Píšte, pýtajte sa, komentujte

Piatok 4. októbra 2024

Pressburger Zeitung - Pozsonyi Újság - Nova Posoniensia

Ročník XXVII. - Číslo 10

2 Futbalový ošial

Lístky na domáce zápasy Slovana Bratislava v prestížnej Lige majstrov proti špičkovým tímom bude klub dôkladne kontrolovať. Na čiernom trhu sa však už objavili.

8 Žiaci sa naučia v škole aj plávať

Projekt bezplatných kurzov, za ktorým je Ivan Krištof, učí bratislavských žiakov plávať. Záujem je obrovský.

14 Kde naozaj končí odpad?

Hoci triedime odpad už celé roky, niektorí ľudia si stále myslia, že všetko aj tak končí na jednej kope. Aká je pravda?

23 Bratislavské krčmy

Budvar, Fajka či Hron... Tieto podniky rozhodne nepatrili medzi noblesné, zato tu panovala tá pravá krčmová atmosféra. Spomínate si?

Bratislava
18. 9. 2024
14:30 h
Dunaj 985 cm

Príroda nám ukázala svoju silu

BRATISLAVA

V uplynulých mesiacoch si Bratislava siahla na dno svojich síl. Najskôr nás potrápilo mimoriadne horúce a suché leto, potom výdatné zrážky a silný vietor. Škody sú obrovské.

Dunaj, ktorý je po Volge druhým najdlhším veľtokom Európy, bol odjakživa nepokojnou riekou. Za ostatných 500 rokov bolo v Bratislave podľa údajov Slovenského vodohospodárskeho podniku už viac než sto povodní! Najväčšiu priniesol rok 1516, do histórie sa však zapísala aj ľadová povodeň z februára 1850, pri ktorej prišlo o život šesť ľudí. Katastrofu spôsobilo zamrznutie rieky a následné nashromáždenie plávajúcich ľadových kryh, ktoré zahatali koryto tak, že voda nemohla pretekať a vyliala sa na obidva brehy. Zaliate boli všetky nižšie položené ulice a námestia dnešného centra a v dedine Engerau (súčasná Petržalka) stála voda tak vy-

soko, že bolo vidno len strechy zaplavených rodinných domov. Situácia sa zopakovala aj v zime 1947. Dunaj zamrzol v dĺžke 12 kilometrov a hoci na ľadovú pokrývku zhodilo letectvo 250 kilogramov bômb, voda sa aj tak vyliala a zatopila najmä Petržalku. Jedna z najväčších povodní na území Bratislavy však prišla aj v lete. V roku 1954 zasiahlo hornú časť povodia Dunaja niekoľko vln výdatných a dlhotrvajúcich zrážok, ktoré vytvorili

extrémne veľkú povodňovú vlnu. V čase kulminácie 15. júla zaznamenali na vodomernej stanici úroveň 984 centimetrov a vody zaplavili rozsiahle územie. Asi 11-tisíc obyvateľov bolo evakuovaných, najväčšie škody však počítali poľnohospodári, lebo hladina podzemnej vody na mnohých miestach vystúpila až nad povrch terénu a úroda bola zničená. (ak, TASR)

Foto: BSK / Michal Feik, archív TASR

Pokračovanie na str. 4 ➤

Dunaj dosiahol v júli 1954 výšku 984 centimetrov.

Župa investovala do kultúry

BRATISLAVA

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) sa v oblasti kultúry pustil do komplexných rekonštrukcií národných kultúrnych pamiatok. „Ide doslova o reštart kultúry v našom kraji,“ vyhlásil predseda BSK Juraj Droba.

Komplexnou rekonštrukciou aj modernizáciou technologického zázemia za vyše 12 miliónov eur prešlo župné Divadlo Aréna na Tyršovom nábreží. Súčasťou bola aj obnova fasády a interiéru či revitalizácia pozemku, ktorý sa stal akýmsi multifunkčným priestorom pre rôzne druhy podujatí, čím sa prepojil so Sadom Janka Kráľa. Rozsiahla bola aj obnova Bratislavského bábkového divadla za 5,2 milióna. Komplexne vynovili starú časť, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou, a divadlo získalo aj celkom nové priestory, teda divadelnú sálu a foyer vo dvore. Novinkou je výťah, zelená strecha aj cukráreň s interaktívnymi prvkami. BSK tiež do dlhodobého prenájmu získal Malú scénu STU na Dostojevského rade, kde vznikne kultúrny a divadelný priestor oslovujúci predovšetkým mladých ľudí. V prvej fáze projektu začne na doskách Malej scény hrať župné Divadlo Ludus. Priestor bude otvorený aj pre absolventské predstavenia župného Konzervatória, ako aj projektom začínajúcich divadelných a hudobných tvorcov. (ts)

Na Moste Apollo pribudnú výťahy

BRATISLAVA

Na Moste Apollo by mali pribudnúť dva výťahy. Mesto vyhlásilo na ich dodávku a montáž tender v hodnote vyše 68-tisíc eur.

Pôvodné výťahy museli pre nevyhovujúci stav demonstovať, realizácia nových je podľa magistrátu potrebná čo najskôr. Súvisí to s otvorením druhej časti nákupného centra na Pribinovej ulici. (TASR)

Nový PAAS v Karlovke

KARLOVA VES

Magistrát od 2. októbra spúšťa zónu regulovaného parkovania v lokalite Liščie údolie, ktorá je ohraničená ulicami Karloveská, Liščie údolie, Botaničná a Svrčia.

Od tohto dátumu môžete v časoch regulácie (od 14. do 24. h) v zóne parkovať už len s platnou parkovacou kartou PAAS alebo po úhrade parkovného vo výške jedno euro za hodinu. (ak)

Foto: paas.sk

Škody po povodniach sa rátaajú v miliónoch

Obrovské škody narobila nielen voda, ale aj silný vietor. V lesoparku spôsobila spúšť Vydrica, ktorá sa vyliala z koryta. Zaplavila oblasť Partizánskej lúky aj časť zoo.

Pokračovanie zo str. 1

BRATISLAVA

September 2024 sa zapíše do dejín. Krajiny strednej a východnej Európy zasiahli silné dažde a ničivé záplavy, ktoré spôsobili obrovské škody. V Bratislave väčšej katastrofe zabránili mobilné protipovodňové bariéry, následky vody a silného vetra však budeme zrejme odstraňovať dlho.

Hladina Dunaja v Bratislave kulminovala popoludní 18. septembra na úrovni 9,85 metra. Neprekonalá teda svoje doterajšie maximum z júna 2013, keď vystúpila na viac ako desať metrov, ani situáciu z augusta 2002 (9,91 metra),

keď sa voda dostala takmer až k Šafárikovmu námestiu a na petržalskom brehu k Sadu Janka Kráľa. Povodne vtedy zapríčinili okrem iného aj koniec lunaparku pri Divadle Aréna, ktorý sa ani po poklese vody na pôvodné miesto už nikdy nevrátil. S následkami sa mesto vyrovnávalo ešte niekoľko mesiacov, okamžite preto začalo s plánovaním protipovodňovej ochrany. Tá bola vybudovaná v rokoch 2006 až 2010 zo štrukturálnych fondov vo výške okolo 30 miliónov eur. Bariéry sa museli použiť aj tento rok. Zatopené bolo Fajnorovo nábrežie, promenáda pri nákupnom centre aj Tyršovo nábrežie, kde hrozilo, že dôjde k poškodeniu práve zrekonštruovanej budovy Divadla Aréna. Aj vďaka použitiu protipovodňových zábran a vrieč s pieskom sa však hrozba podmočenia napokon nenaplnila.

Pod vodou sa ocitli aj ďalšie oblasti. Zaplavená bola Partizánska lúka, ulice a pivnice v Lamači aj zoológická záhrada. Najkritičejšia situácia bola v Devíne a Devínskej Novej Vsi, kde museli desiatky ľudí evakuovať. Primátor Matúš Vallo v tejto súvislosti poďakoval občianskemu združeniu IPčko za psychologickú pomoc obyvateľom aj vedeniu mestských častí i záchranným zložkám za zvládnutie situácie. Tú im pritom komplikovalo nielen počasie, ale aj zvedavci. „Špeciálne na Devíne spôsobuje povodňová turistika obrovské škody. Dunaj brázdia súkromné člny, ktoré vodu vytlačujú

až do okien okolitých domov. Trpia tak ľudia, ktorí sú povodňami najviac zasiahnutí,“ upozornil župan Juraj Droba. Živel si zrejme vyžiadaj aj dva životy, hoci sú obe úmrtia ešte v štádiu vyšetrovania. Z Jaroveckého ramena Dunaja vytiahli telo 53-ročného muža, ktorý sa vracal na kajaku k svojmu hausbótu, v Devíne zas našli 73-ročného muža bez známok života v pivnici jedného zo zatopených domov. Či však zomrel následkom náhlych zdravotných problémov, alebo sa utopil, ukáže až pitva. Obetí však mohlo byť ešte viac. V nedeľu 15. septembra okolo štvrtej hodiny ráno začuli policajti počas monitorovania situácie pri nákupnom centre Eurovea volanie o pomoc, bez váhania vošli do rozbúrenej vody Dunaja a dvoch mužov vytiahli do bezpečia.

„Ďakovné slová na adresu členov hliadky mali neskutocnú silu a my sme hrdí, že v radoch polície máme aj takýchto kolegov, ktorí neváhajú a urobia čokoľvek pre záchranu života,“ uviedli policajti. (ak, TASR)

Foto: BSK / Michal Feik, Mestské lesy v Bratislave

Pomáha aj verejnosť

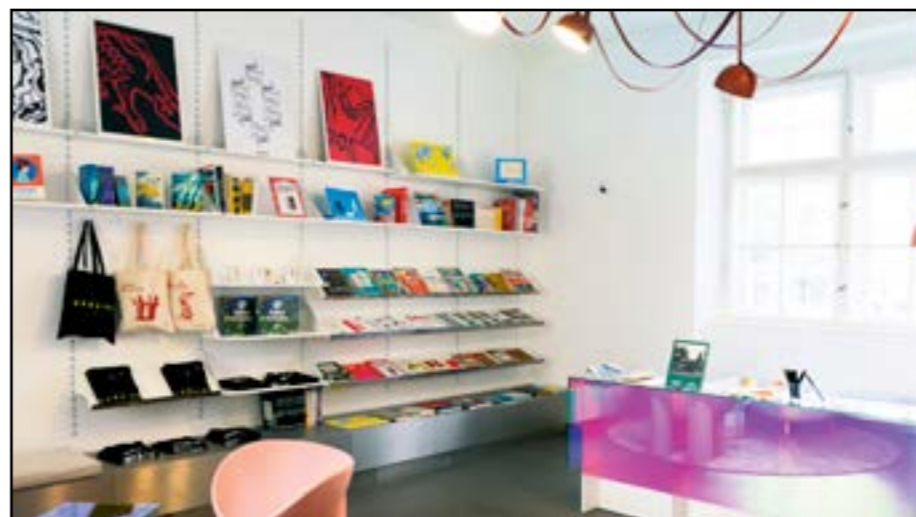
Hrozba podmočenia Divadla Aréna sa, našťastie, nenaplnila, neďaleký Tyršák sa však obrovským škodám nevyhol. Obľúbenú pláž domácich aj turistov úplne zaliala voda a podľa majiteľov je potrebné spevniť vymleté podlažie, revitalizovať zeleň,

opraviť inžinierske siete a obnoviť terasy, športoviská, detské ihrisko, toalety aj bufety. Majitelia škody vyčíslili na 385-tisíc eur a o pomoc žiadajú prostredníctvom darcovského portálu Donio aj verejnosť. Dobrovoľníci pomáhali tiež zoológickej záhrade, ktorú zalial vybrežený potok. Hoci sa pracovníkom podarilo všetky zvieratá včas premiestniť, nový Gazdovský dvor je úplne zničený a záhrada bola dlhšie zatvorená. „Výpadky na tržbách sú pre nás doslova likvidácia,“ uviedla zoo, ktorá už na stránke Ľudia ľuďom vyhlásila finančnú zbierku. Verejnosť však môže pomáhať aj inými spôsobmi. Mestské časti evidujú množstvo popadaných stromov a konárov, ktoré môžete nahlasovať a uľahčiť tak ich lokalizovanie. Dúbravka tiež obyvateľov prosí, aby haluze pozbierali na kopy, ideálne k cestám, aby boli viditeľné a dostupné pre techniku.

Voda zaliala Fajnorovo aj Tyršovo nábrežie.

Kút, v ktorom sa oplatí sedieť

STARÉ MESTO

Na nádvorí Starej radnice pribudol obchod Múzea mesta Bratislavy (MMB) s názvom Kút.museum shop. Nájdete v ňom najmä publikácie pri nákupnom centre Eurovea volanie o pomoc, bez váhania vošli do rozbúrenej vody Dunaja a dvoch mužov vytiahli do bezpečia.

V Starej radnici pribudol obchodík so zaujímavým tovarom.

šých lokálnych značiek, ako záložky, tričká či upcyklované obaly a tašky z bannerov MMB, ktoré vznikli v rámci spolupráce s kaviarňou Radnička a jej chránenou dielňou. V októbri počas Bratislava design week dostanú priestor aj rôzne dizajnové kúsky a v novembri v Kúte spustia pre-

daj vianočného sortimentu, ale aj merchu MMB. Obchodík Kút.museum shop môžete navštíviť počas otváracích hodín Starej radnice od utorka do nedele v čase od 10. do 18. hodiny. (ts)

Foto: Múzeum mesta Bratislavy / Dominika Bolgáčová

Vzácnny vták sa vrátil

JAROVCE

Nádherná správa – na Slovenských poliach spozorovali jedného z najpestrejšie sfarbených vtákov Európy, krakľu belasú. Podľa ornitológov pritom tento vzácny vtáčik druh na západnom Slovensku dávno vyhynul. „Nie je náhodou, že sa zdržovala na úhore, v ktorom lovila potravu. V tomto území vďaka projektu LIFE Steppe on border vzniklo v poslednom období množstvo nových lúč-

nych a úhorových plôch, ktoré druhom, akým je aj krakľa, pomáhajú prežiť,“ priblížil ornitológovia. Krakľu spozorovali v časti územia, kde je najviac neproduktívnych plôch. Úhory a biopásy neslúžia len opeľovačom, malej zveri či spevavému vtáctvu, ale dokázateľne pomáhajú aj vzácnym a ohrozeným druhom, ako je drop, sokol červenonohý či krakľa. (TASR)

Foto: TASR

Krackľa svojim sfarbením pripomína papagáje.

INLUX

LIGHT SYSTEM

TOTÁLNY VÝPREDAJ

ZĽAVY

30% AŽ 50%

NA VŠETKY SVIETIDLÁ

Aj na dizajnové a elegantné kúsky, ktoré nenájdete nikde inde na Slovensku ani v Česku.

Akcia platí do 31. 10 2024

Otvorené Pondelok až sobota 9:00 - 19:00

Obchodné centrum TPD Petržalka Farského 26, Bratislava
svietidla@inlux.sk
www.svietidlainlux.sk

Najprv oprava, potom súťaž

STARÉ MESTO

Budovu Propelleru na nábreží Dunaja čaká po nedávnej povodni obnova. Nová súťaž na prenájom priestorov sa tak odkladá.

Presný rozsah poškodenia ani náklady na opravu budovy, ktorá nie je súčasťou územia chráneného protipovodňovými zábranami, zatiaľ vyčíslené nie sú. „Bola zaplavená tak, že je nepoužiteľná. Voda naniesla kopec bahna a zaplavila sklad. Budeme ju musieť vyčistiť, vysušiť a technicky upraviť. Pre dažďe začala aj strecha zatekať. Jedna tretina je zatopená a opadáva omietka,“ uviedol starosta Starého Mesta Matej Vagač. (TASR)

Ďalší PAAS

NOVÉ MESTO

V poradí štvrtú zónu regulovateľného parkovania spustí mesto v lokalite NM2 – Teplická.

Novú PAAS zónu ohraničujú ulice Vyhnianska cesta, Sliachska, Smikova a Kukučínova. Pred spustením regulácie tu vyznačia miesta, na ktorých budeme môcť v rámci zóny legálne parkovať. (TASR)

Opravy a renovácie všetkých typov okien, dverí, žalúzie, siete, rolety.

**OBHLIADKA ZDARMA
0944 539 177**

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Spoznajte umenie, ktoré zdobí mesto a okolie

Mozaika na fasáde zdravotníckej školy na Strečnianskej

BRATISLAVA

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) spustil webový portál, ktorý mapuje diela z obdobia druhej polovice 20. storočia vo verejnom priestore.

„Na území Bratislavského kraja sa nachádza množstvo umeleckých diel, ktoré majú moc inšpirovať a obohacovať náš každodenný život. Spoločne sa snažíme zviditeľniť ich krásu a zároveň

prispiet' k rozvoju kultúrneho povedomia v našom kraji,“ povedal Juraj Droba,

Strom života na Poliklinike Karlova Ves

predseda Bratislavského samosprávneho kraja. Nový portál umenia mapuje exte-

Keramický reliéf pred SOŠ záhradníckou v Malinove

riérové objekty, ale aj tvorbu zasadenú do interiérov, napríklad škôl, internátov či zdravotných stredísk. Na stránke nájdete fotografie diel, ich kunsthistorický popis aj presnú polohu so súradnicami. Nechýbajú ani informácie o ich autorovi, roku realizácie, materiáli či súčasnom stave. Aktuálne je zmapovaných a popisovaných 54 umeleckých diel, postupne k nim budú pribúdať ďalšie. Mapový portál umenia vznikol v spolupráci s Galériou mesta Bratislavy a nájsť ho môžete na webovej stránke www.bratislavskykraj.sk v sekcii Mapy. (ts)

Foto: BSK

Mestská kontrolórka: Náklady na cyklotrasu nemožno presne vyčísliť

STARÉ MESTO

Náklady na vytvorenie cyklotrasy na Vajanského nábreží, ktorá sa stretla s rôznymi reakciami, nie je možné presne vyčísliť. Priznala to mestská kontrolórka Jana Bezáková.

Dôvodom je podľa nej okrem iného absencia prehľadnosti, jednoznačnosti, jednotnosti a nemennosti pomenovania cyklotrasy v plánovacích dokumentoch. „Nebolo možné úplne jednoznačne preukázať dohľadom všetky doklady, ktoré sme mali k dispozícii, ktoré patria k cyklotrase,“ skonštatovala Bezáková.

Odôvodnila to tým, že chýbal aj jednoznačný identifikátor, na základe ktorého by bolo možné všetky zúč-

Cyklotrasu na Vajanského nábreží spustilo mesto v septembri 2023.

tovacie doklady, ktoré mali počas kontroly zameranej na hospodárnosť a efektívnosť vynaložených finančných prostriedkov na realizáciu cyklotrasy priradiť k tomu-

to projektu. Takáto absencia bola aj v dokumentáciách. Kontrole síce podľa nej vyšla suma viac ako 695-tisíc eur, mestská kontrolórka však pripustila, že ju nie je možné ve-

rifikovať. Kontrola tiež preukázala porušenia viacerých zákonov či smerníc. Podľa mestskej kontrolórky sa neďá povedať, že išlo o investičnú akciu, lebo je to len „zmena organizácie dopravy“.

Primátor Matúš Vallo sa nechal počuť, že vytvorenie cyklotrasy neľutuje, čo podľa neho potvrdzuje aj počet cyklistov. Opätovne však priznal, že téma mohla byť omnoho lepšie odkomunikovaná a cyklotrasa sa nemala otvárať na jeseň. Tému cyklotrasy na Vajanského nábreží zároveň označil za politickú tému a „nemali by sme sklznúť do rečí, ktoré podsúva súčasná koalícia“. Hovorí aj o manipulácii. (TASR)

Foto: bn

DETI A ARCHITEKTÚRA

Zapojte sa do 11. ročníka inovatívneho projektu **Deti a architektúra**, ktorý spája kreativitu, zábavu a vzdelávanie. Pre školy aj jednotlivcov je tu nový bezplatný e-learningový kurz na tému „Zo starého nové“.

Prevedieme vás starými budovami, z ktorých sa stali moderné a inšpiratívne miesta nielen vo svete, ale aj u nás na Slovensku.

Súčasťou kurzu je aj výtvarná súťaž, v ktorej môžete vyhrať atraktívne ceny.

Viac informácií a prihlášku nájdete na: www.detiarchitektura.sk

Hlavný partner projektu:

**DÁVAME
PRIESTOR
VZDELÁVANIU**

JTRE

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Projekt bezplatných kurzov učí bratislavských žiakov plávať

Utopenie je najčastejšou príčinou úmrtia detí

Ivan Krištof získal pre kurzy na školách aj záštitu Slovenského olympijského výboru či Červeného kríža vodnej záchranej služby.

BRATISLAVA

Mení životy detí! Vďaka IVANOVI KRIŠTOFOVI sa bratislavské deti na základných školách učia a naučia plávať. Rodičov to nestojí jediný cent. Na začiatku bola len myšlienka, ktorá má dnes skutočné výsledky. Pre svoj projekt bezplatného plávania získal renomovaných finančných sponzorov a portfólio športu chce v budúcnosti rozšíriť. Rozprávali sme sa autorom myšlienky a celého projektu bezplatného plávania.

Ako a kde vznikla myšlienka, aby sa bratislavské deti učili plávať v rámci predmetu telesnej výchovy?

Bolo to veľmi jednoduché. Môj syn je reprezentantom Slovenska v plávaní. Sám som plavec. Aj preto máme k tomuto športu blízko. Spolu s kamarátom, ktorý bol viceprezidentom Slovenskej plaveckej federácie, sme si povedali, že primárne chceme dostať deti k športu a pohybu. Plávanie nám bolo najbližšie.

Mali ste myšlienku a sen urobiť niečo pre deti. Boli

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

nepriviedli. Povedali si, veď je to zadarmo.

Po takomto prístupe a nezáujme rodičov ste museli byť frustrovaní.

Nevzdali sme sa a išli ďalej. Oslovili sme starostku v Chorvátskom Grobe, chceli sme to vyskúšať priamo v škole. Dočkali sme sa fenomenálneho úspechu - vyše 400 detí plávalo počas telesnej výchovy. Pre tieto deti sme mali ešte peniaze z grantov.

Čo bolo ďalej a ako ste sa dostali s projektom do hlavného mesta?

Roky sa poznám s investičným riaditeľom JTRE Jurajom Kalmanom. Bol výborným plavcom. Myšlienkou sa nadchol a rozhodol sa, že osloví riaditeľku školy, kde chodil jeho syn. Vzhľadom k tomu, že to bola škola v Starom Meste, oslovili sme starostu Mateja Vagača, či by neprevzal záštitu nad týmto projektom. Zriaďovateľom základných škôl v Bratislave sú mestské časti, na čele ktorých stojí starosta. Starostu myšlien-

ka nadchla a povedal, že by takýto projekt chcel pre všetky školy v jeho mestskej časti. Bol to však dosť veľký objem peňazí. Na to sme potrebovali nájsť stabilného finančného partnera. Starosta nám povedal, že v tomto máme voľnú ruku.

Peniaze sa vždy zháňajú ťažko...

V JTRE si prešli nápad a rozhodli sa, že nás podporia a pôjdu do toho. Poskytli nám peniaze, ktoré sme potrebovali pre všetky deti na prvom stupni v Starom Meste. Plávanie sa tak v Starom Meste rozbehlo a je naozaj veľkým úspechom. O plávanie mali záujem aj iné mestské časti. JTRE tak dnes financuje plávanie pre deti v Starom Meste, Dúbravke, Vajnorochoch, Novom Meste a samozrejme aj v Chorvátskom Grobe.

V iných mestských častiach deti neplávajú?

Plávajú. V iných mestských častiach máme zas iných finančných partnerov, aby žiadne deti neboli diskriminované.

Kto je najväčším finančným podporovateľom projektu plávania pre deti?

V Bratislave na prvom stupni základných škôl je okolo 16 500 detí. Všetky tieto školy sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mestských častí. Do projektu plávania sa zatiaľ zapojilo vyše 12-tisíc detí v aktuálnom školskom roku 2024 – 2025. Len JTRE z toho pokrýva polovicu.

Aké máte výsledky? Môžete zodpovedne povedať, že deti sa absolvovaním vašich kurzov naučili plávať?

Robíme nulový nábor a máme stopercentnú účasť. S výnimkou, keď sú deti choré. Sme v opačnej situácii ako športové kluby. Sme totiž súčasťou vzdelávacieho procesu. Zistil som, že za 30 rokov sa nehodnotil posun detí v rámci fyzickej kondície. Minulý rok sme preto vypracovali softvér, na základe ktorého deti meriame. A dnes sa môžeme pochváliť dátami. Nerozprávame, ale máme výsledky.

Čo ste zistili? Čo vám tieto dáta ukázali?

Utopenie je najčastejšou príčinou úmrtia detí v strednej Európe. Chceli sme tieto nelichotivé štatistiky zvrátiť. Mnoho detí, ktoré sme učili, sa nevie vo vode zorientovať. Netušia, kde sú, kde je vrch a kde spodok. Je to ako v lavíne. Prepadajú panike. Naším cieľom bolo, aby sa vo vode zorientovali a vedeli preplávať jeden bazén, čo je 25 metrov. Až vtedy môžeme povedať, že vedia plávať. Deti absolvujú päť 60-minútových hodín.

Dĺžka 25 metrov bez ohľadu na štýl plávania?

Presne tak. My nie sme športový klub, ktorý chce deti doviesť k výkonnostnému plávaniu. Ak majú talent, radi ich posúvame

Ožila ďalšia naša ikonická stavba

Ošarpané priestory prešli neuveriteľnou premenou.

STARÉ MESTO

Po Michalskej veži a Leokárie u Salvatora sa podarilo zachrániť ďalšiu historickú pamiatku. Neobarokový Georgievitsov palác je po rozsiahlej rekonštrukcii opäť sídlom najstaršej bratislavskej Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta a vznikol v ňom aj úplne nový

kultúrny priestor, Dom hudby.

Georgievitsov palác bol postavený koncom 19. storočia na Panenskej ulici a od roku 1990 v ňom sídli Základná umelecká škola Miloša Ruppeldta, naša najstaršia hudobná škola, založená už v roku 1919. Napriek svojmu obrovskému významu budova doslova chátrala pred

očami a prakticky polovica priestorov bola pre nevyhovujúci stav celé roky zatvorená. Preto sa od marca 2022 začalo s komplexnou rekonštrukciou, ktorá zahŕňala odstránenie vlhkosti, výmenu strešného pláštva a vybudovanie nových rozvodov. Boli urobené bezbariérové úpravy, obnovené fasády aj nádherná pôvodná kamenná dlažba v interiéru a modernizáciu prešli jednotlivé triedy, ktoré sú dotvorené akustickými panelmi či novým zariadením.

Nechýbajú skúšobne, špeciálne učebne a jednou z najväčších novinek je vybudovanie koncertnej sály s krásnou presklenou strechou. V letných mesiacoch sa na umeleckú scénu premení aj nádvorie. Časť budovy, tzv. Dom hudby získava do prenájmu Bratislavské kultúrne a informačné stredisko. (ts)

Foto: Magistrát/Marek Velček

do športových klubov. Keď nám deti prídu, tak len 30 percent z nich prepláva 25 metrov. Keď ukončia kurz, je to vyše 80 percent. Takže nárast je viac ako 2,5-násobný. Štatisticky sa na našich kurzoch naučí ročne plávať 6-tisíc detí len v Bratislave.

Stretli ste sa u komunálnych politikov s rozpačitými reakciami, keď sa dozvedeli, že plávanie pre deti v ich mestských častiach má financovať najväčší developer na Slovensku?

Nie. Práve naopak, všetci starostovia boli potešení, že všetky deti budú plávať.

Na konci kurzov deti dostávajú „mokrú vysvedčenie“. Starostovia sa odovzdávaním mokrych vysvedčení chvália na sociálnych sieťach a v miestnych novinách. Dokážu sa pri tejto príležitosti spojiť s finančnými partnermi?

Foto: bn

»
**EUROVEA
FASHION
FORWARD**

16. – 18. 10. 2024

Predaj lístkov **ticketportal**

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Bezpečnejšie školy a škôlky

BRATISLAVA

Metropolitný inštitút spolu s magistrátom otvára prihláškový program Mesta pre deti, vďaka ktorému môžu materské, základné aj stredné školy urobiť svoje okolie bezpečnejším.

Môže ísť o úpravu priechodov pre chodcov, reorganizáciu dopravy či skvalitňovanie pešej infraštruktúry. Prihlásiť sa dá do 15. novembra. (TASR)

Kolko turistov k nám prišlo?

BRATISLAVA

V prvom polroku 2024 naše mesto navštívilo 531 821 turistov, čo je podobný počet ako v minulom roku.

Spomedzi zahraničných návštevníkov ich bolo najviac z Českej republiky, Nemecka, Poľska, Rakúska a Spojeného kráľovstva. Počet tých, ktorí u nás aj prenocovali, predstavuje číslo 974 859. (TASR)

Odkvapy sú už čisté

BRATISLAVA

Inšpektori pamiatok počas Dňa čistenia odkvapov kontrolovali 40 pamiatok vrátane Primaciálneho paláca, Dómu svätého Martina, radnice, mestských palácov aj meštianskych domov.

Nazbierali približne 300 kilogramov odpadu a identifikovali viaceré poruchy a poškodenia, ktoré budú reparať vlastníkom. (TASR)

Foto: Matúš Husár

Záchytné parkoviská pomáhajú nám všetkým, dajte o nich vedieť ďalej

Na niektorých záchytných parkoviskách je parkovanie bezplatné bez obmedzenia hodín.

BRATISLAVA

Rovnako ako iné svetové metropoly trápí aj Bratislavu azda najviac doprava a nedostatok parkovacích miest. Pomôcť s tým má nielen systém Bratislavského parkovacieho asistenta (PAAS), ale aj bezplatné záchytné parkoviská a parkovacie domy P+R. Dajte o nich vedieť svojim kolegom či známym.

Záchytné parkoviská P+R „Park and Ride“ sú určené všetkým, ktorí prichádzajú do Bratislavy za prácou, na návštevu, prípadne niečo vybaviť. Vyhnuť sa vďaka nim ťažkostiam s orientáciou v meste a najmä s hľadáním parkovacieho miesta. Navyše, odľahčia centrum aj rezidenčné zóny od ďalšej dopravnej záťaže. Dokopy dvanásť záchytných parkovísk je už pred vstupom do mesta, napríklad pri železničných staniách v Malackách, Pezinku či Svätom Jure, odkiaľ sa dá ďalej pokračovať vlakom. Okrem nich slúži návštevníkom, ale aj obyvateľom Bratislavy cestujúcim do iných častí aj deväť parkovísk priamo v meste.

Najväčšiu kapacitu (283 miest) má parkovisko P+R Cintorín Vrakuňa, kde má zastávku až päť spojov. Ideálne je najmä v prípade návštevy Ružinova, za 17 minút sa

však trolejbusom dostanete aj priamo do centra. Druhým najväčším parkoviskom je P+R Komisárky (163 miest) pri vstupe do mesta v smere od Svätého Jura, ktoré delí len pár minút chôdze od zastávky električiek. Jedna jazdí cez centrum mesta až do Petržalky, svoje auto na tomto parkovisku ale odstavte najmä v prípade návštevy Rače. Ak potrebujete ísť do Starého Mesta, využite P+R Lanfranconi-Sever (pod rovnomeným mostom v Mlynskej doline), P+R Macharova alebo P+R Jasovská (obe pri Panónskej ceste).

Výbornou alternatívou je tiež najnovší prírastok medzi záchytnými parkoviskami, P+R Prístavný most so 107

miestami. Má napojenie na R7 a diaľničný obchvat, ale tiež na cyklotrasy vedúce do centra či na Mlynské Nivy. Jeho súčasťou sú aj stanovištia zdieľanej mobility, kde sú k dispozícii bicykle a kolobežky Slovaftbajk, Rekola, Tier, Bolt alebo Svišť. Približne o 300 metrov ďalej sa nachádza zastávka autobusu č. 87. Počas pracovných dní je tu možné parkovať v čase od 5. do 24. hodiny, cez víkend celodenne. „V prípade dlhodobého parkovania, t. j. porušenia regulácie prevádzkovej doby je majiteľovi vozidla udelená pokuta a v zmysle zákona o cestnej premávke môže byť nariadené aj odťahnutie vozidla,“ upozorňuje hovorca mesta

Obyvateľom aj návštevníkom Bratislavy aktuálne slúži deväť záchytných parkovísk priamo v meste a postupne pribudnú ďalšie, a to v Karlovej Vsi, Ružinove a Petržalke. Viac informácií nájdete na webe paas.sk.

Foto: Magistrát

V Krasňanoch otvorili novú škôlku, unikátna novostavba pripomína UFO

Stavba s unikátnym tvarom by v budúcnosti mohla slúžiť aj seniorom.

RAČA

Všetky račianske deti od 3 rokov mali v septembri zabezpečené miesto v materskej škole. Prispelo k tomu aj otvorenie deviatej škôlky, ktorá medzi inými vyniká architektonickým spracovaním. Vďaka kruhovému pôdorysu ju miestni obyvatelia prezývajú „krasňanské UFO.“

Budova MŠ Kadnárova stojí na mieste bývalej budovy vinárne Tramin, ktorá bola v roku 2022 asanovaná, a jej podobu navrhol architektonický ateliér Pantograph. Nová škôlka je koncipovaná ako jednopodlažná drevo-stavba so zelenou strechou, veľkorysým vnútorným atriom a kruhovým pôdorysom s priemerom 32 metrov. Neobvyklý tvar je využívaný na kompletne presvetlenie herní cez vonkajšiu fasádu aj cez fasádu atria. Okná sú podsvietené a majú rôzne

tvary, čo objektu dodáva dynamickosť a hravosť. „Projektovaná kapacita je 88 detí, no chceme, aby počet predškolákov v štyroch triedach nepresiahol 80. V úvodnom školskom roku 2024/25 bude MŠ Kadnárova v dvoch triedach navštevovať 40 detí,“ uviedla Adela Porvazníková, vedúca Školského úradu MČ Bratislava-Rača. Stavba materskej školy je však koncipovaná tak, aby mohla bez nutnosti väčších zásahov slúžiť aj na iné účely. „Vzhľadom na demografický vývoj predpokladám, že v budúcnosti budeme v tomto objekte napríklad poskytovať služby seniorom,“ vysvetlil starosta Rače Michal Drotován. Projekt výstavby MŠ Kadnárova bol financovaný z prostriedkov mechanizmu Plánu obnovy a odolnosti na zvyšovanie kapacít materských škôl. (ak)

Foto: MČ Rača

Študenti majú problém

BRATISLAVA

Nájsť v Bratislave byt na prenájom je pre študentov v tomto akademickom roku komplikované.

Dopyt po nájomnom bývaní je vysoký a ponuka nízka. Kapacity vysokoškolských internátov nestačia, a situáciu navyše komplikuje rekonštrukcia troch študentských domovov. „Študenti vyhľadávajú aj byty v odľahlejších častiach, len aby mali zabezpečené bývanie. Máme databázu klientov, študentov, ktorým ponúkame byty ešte pred uverejnením inzercie,“ uviedla odborníčka v oblasti

realít Karin Zápalová. Byty totiž okrem stoviek študentov hľadajú aj cudzinci, najmä z Ukrajiny, Ruska či Bieloruska. „Na jeden byt aktuálne evidujeme štyri až päť skupín nájomcov či sedem až osem jednotlivcov,“ priblížila realitná odborníčka.

Pre vysoký počet študentov, ktorí hľadajú v Bratislave ubytovanie, sa darí prenajímať aj menej atraktívne byty, o ktoré inak nie je veľký záujem. Vysoký dopyt zvýšil aj ceny prenájmov, i keď nie tak skokovo ako pred rokom. (TASR)

SEVA
Život v záhrade

Záhradné centrum

Bratislava
Račianska 188

  SEVA - Život v záhrade www.sevaslovensko.sk

ZVIERATKOVO
Mrázová 16, 831 06 Bratislava

DRUHÝ DOMOV PRE VAŠICH MILÁČIKOV

Už sa viac nemusíte trápiť, komu zveriť vaše zvieratko, keď odchádzate.

STRÁŽIME AKÉKOL'VEK ZVIERATKO

Máme skúsenosti so strážením nie len mačiek a psov, ale aj iných menších zvieratiek. O vaše zvieratko sa kľudne postaráme aj u vás doma.

SPOLUPRÁCA S VETERINÁRNOU KLINIKOU

Ak by sa náhodou niečo prihodilo, spolupracujeme s neďalekou klinikou.

www.zvieratkovalo-raca.sk

+421 905 589 956

INDIVIDUÁLNY PRÍSTUP

VEĽKÝ VÝBEH NA ZÁHRADE

PRÍSTUP DO DOMU

ŽIADNE KOTERCE ČI BŮDY

JTRE triumfoval na ASB Gala 2024 štyrmi cenami Developer roka

Jeden z lídrov developmentu v strednej Európe má za takmer 30 rokov pôsobenia na realitnom trhu na konte množstvo vyznamenaní. Patrí medzi ne aj sedem prvenstiev v prestížnom ocenení ASB Gala Developer roka. Po prvýkrát však JTRE triumfoval vo všetkých štyroch kategóriách v jednom ročníku, čo sa doteraz nepodarilo žiadnemu developerovi.

Počas 18. ročníka odovzdávania ocenení ASB Gala 2024 si výkonný riaditeľ JTRE Pavel Pelikán prišiel na javisko prevziať ceny ASB Developer roka v segmentoch rezidencií, administratíva, retail aj cenu podľa hlasovania verejnosti.

Po sérii druhých miest z minulých ročníkov si JTRE vyslúžil prvé miesto v **segmente rezidencií** za projekty Eurovea Tower, Eurovea Riverside, Ovocné sady Trnávka a Kynek Rezidencie. Víťazstvo v **segmente administratíva** priniesli kancelárske budovy Pribinova 34 a Pribinova 40. Rozšírenie nákupného centra Eurovea, ktoré sa stalo najväčším na Slovensku, vynieslo prvenstvo aj v **segmente retail**.

Úspešný rok pre JTRE, na ktorom má výrazný podiel najmä dokončenie pokračovania obľúbené-

ho komplexu Eurovea na nábřeží Dunaja, vrátane predĺženia najnavštevovanejšej časti dunajskej promenády s novou sochou Octahedral Body a vytvorenia nového mestského bulváru Pribinova, ocenila aj široká verejnosť. Vďaka tomu má JTRE aj štvrtú cenu večera – **ASB Developer roka podľa verejnosti** – o ktorej rozhodli ľudia hlasovaním na webe asb.sk.

ASB Gala každoročne oceňuje spoločnosti a osobnosti, ktoré sú prínosom pre slovenské stavebníctvo, architektúru, ale aj pre mestá a obce. Pre svoj komplexný záber od developerov cez projektantov a architektov až po stavebné spoločnosti má významné miesto medzi súťažami a oceneniami na Slovensku. Hlavným usporiadateľom je odborný časopis ASB.

VYSNÍVANÝ
BYT ZA
ZVÝHODNENÚ
CENU?

WWW.D-Y.SK

DY DOWNTOWN
YARDS

NIE JE
NA ČO ČAKAŤ.

Na Železnú studničku sa vrátila tradícia obľúbeného člňkovania

NOVÉ MESTO

Mestské lesy v Bratislave vracajú po rokoch tradíciu člňkovania na štvrtý rybník, pri Partizánskej lúke. Skúšobnú fázu požiččavania lodiek na rybníku spustili v septembri, prevádzková doba je do konca októbra. K dispozícii je šesť lodiek.

„Komplexne a citlivo sme zrekonštruovali zanedbanú lodenicu v pamiatkovej zóne. Táto slúži ako zázemie pre člňkovanie a nástupný bod,“ priblížil riaditeľ mestskej organizácie Marek Páva s tým, že po rekonštrukcii bufetu vybudovali aj pobytové schody na rybníku, obnovili

Ešte to stihnete, člňkovať sa dá do konca októbra.

tri altánky, opravili ohniská aj historickú pamiatku Božia muka pri mlyne Klepáč. Prevádzková doba je každú sobotu a nedeľu od 10. h do

18. h, v októbri do 17. h. Kapacita lodíky sú štyri osoby. Člňkujúci nesmú byť pod vplyvom alkoholu. Záchranú vestu a ostatné potrebné

veci dostanú na mieste. Je možné ísť na člň aj so psom. Platíť je možné zatiaľ len v hotovosti.

„Jesenná rekreačná sezóna býva v lesoparku veľmi silná a bude nám slúžiť ako indikátor záujmu o túto atrakciu. V prípade úspechu u návštevníkov budeme člňky požiččavať počas celej rekreačnej sezóny v budúcich rokoch,“ poznamenal Páva. História člňkovania má na Železnej studničke viac ako storočnú tradíciu. Jazerá na Železnej studničke boli vybudované v roku 1846 na pohon deviatich mlynov na Vydrici. Historické maľby

a fotografie ukazujú, že aj pred vyše 100 rokmi tam bolo člňkovanie obľúbenou činnosťou.

Mestské lesy v Bratislave spravujú vyše 3 000 hektárov lesa vo vlastníctve hlavného mesta. Patria tam obľúbené miesta ako Partizánska lúka, Železná studnička, Kačín, Kamzík či Horáreň Krasňany. Okrem vytvárania podmienok na rekreáciu obyvateľov sa zameriavajú aj na podporu ochrany prírody, ekovýchovu pre deti a šetrnú formu lesného hospodárstva. (TASR)

Foto: Mestské lesy v Bratislave

Pietne miesto

STARÉ MESTO

Na Obchodnej ulici by mohol vzniknúť pamätník Henryho Acordu, ktorý zomrel v máji 2018 po napadnutí, keď sa snažil zabrániť obťažovaniu dvoch žien.

Za iniciatívou stojí občianske združenie Jablko, ktoré ešte v máji podpísalo s hlavným mestom memorandum o spolupráci. Zámer už posudzovala komisia pre diela vo verejnom priestore. (TASR)

Slovenská pošta predáva areál

NOVÉ MESTO

Slovenská pošta predáva komplex budov na Tomášikovej ulici z roku 1973.

Dôvodom je jeho nevyhovujúci stav, pričom ročne si vyžiada len na prevádzku a opravy viac ako milión eur. Znalecký posudok určil minimálnu cenu na 15,6 milióna eur vrátane DPH. Všetky tri pracoviská na Tomášikovej budú fungovať aj naďalej. (ts)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Triedenie do farebných nádob má zmysel, z odpadu vznikajú nové predmety

BRATISLAVA

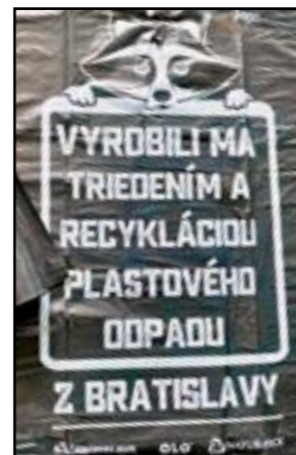
Triedený zber sa v Bratislave využíva už 30 rokov, napriek tomu sa niektorí obyvatelia stále domnievajú, že všetko aj tak končí na jednej kope, a rozdeľovanie odpadu preto nemá zmysel. Bratislavská mestská spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu (OLO) odhaľuje, aká je skutočná cesta smetia po tom, čo ho necháte vo farebných nádobách.

Obsah čiernych nádob (zmesový komunálny odpad) sa zhodnocuje v Zariadení na energetické využitie odpadu. OLO z neho vyrába elektrinu, ktorú dodáva do rozvodnej siete a teplo následne distribuuje do častí domácností. Odpad zo žltých nádob (plasty, kovové obaly, nápojové kartóny) sa najskôr dotriedi do automatizovanou triediacou linkou, z ktorej vychádzajú zlisované baličky jednotlivých komodít,

určené na ďalšiu recykláciu. Odpad z modrých (papier), zelených (sklo), oranžových (jedlé oleje a tuky) a hnedých kontajnerov (bioodpad) posielajú OLO taktiež na ďalšie spracovanie recyklátorom. Obaly od kozmetiky a drogérie sa recyklujú napríklad na záhradné kompostéry, tégly na lavičky a nezálohované PET fľaše na plnohodnotné flisové obliečenie. Konzervy slúžia ako druhotná surovina pri výrobe kovových konštrukcií, rúr či bicyklov. Z papierových častí nápojových kartónov môžu byť hygienické vreckovky, z hliníkových napríklad dávkovače na mydlá a z novin obaly na vajčička. Sklo je recyklovateľné takmer do nekonečna, a to bez straty na kvalite, pričom z neho vznikajú zaváraninové poháre, fľaše či vázy. Z bratislavského kuchynského bioodpadu vzniká substrát a z toho zá-

hradného kompost. Kuchynské oleje a tuky sa menia na biopalivo.

To, že triedenie má skutočne zmysel, potvrdzuje aj iniciatíva, v ktorej sa spojilo hlavné mesto, OLO, organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV) NATUR-PACK a mestské časti. Partneri projektu poslali vytriedené bublinkové fólie a plastové tašky zo žltých kontajnerov recyklátorovi, ktorý z nich vyrobil vrecia na odpad. 58-tisíc kusov bolo rozdelených do stotridsiatich bratislavských organizácií a slúžia v škôlkach, školách, knižniciach, miestnych úradoch či domovoch pre seniorov. „Dané organizácie boli vybrané v spolupráci so všetkými mestskými časťami ako miesta, kde recyklované vrecia padnú na úžitok najviac. Táto spoločná iniciatíva zdôrazňuje zmyslupnosť správneho triedenia a má

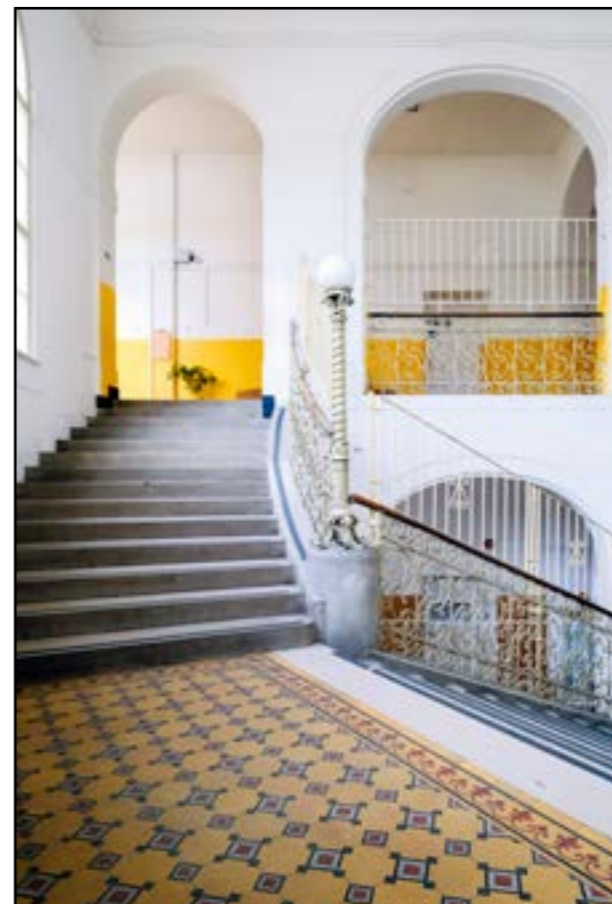

Triedenie odpadu pomáha nám všetkým.

nielen environmentálny, ale aj sociálny dopad v pozitívnom slova zmysle,“ hovorí Marek Brinzík, riaditeľ pre komunikáciu a marketing OZV NATUR-PACK. „Triedenie odpadu je veľmi dôležitá vec. Pomáha nielen životnému prostrediu, ale v konečnom dôsledku aj nám všetkým. Je to zásadný krok k vyššej kvalite života a udržateľnej budúcnosti pre naše deti aj ďalšie generácie. Som preto rád, že v Bratislave máme ďalší pekný projekt, ktorý ukazuje, že triedenie odpadu má zmysel,“ uzatvára námestník primátora, Jakub Mrva. (ts, ak)

Foto: OLO

Pod nohami máme hotové poklady, čo poviete?

Dlažby a obklady boli odrazom majetku majiteľa.

BRATISLAVA

Väčšina z nás chodí pri hľadaní niečoho zaujímavého so vztyčenou hlavou. Je to však chyba – občas sa hotové poklady ukrývajú priamo pod našimi nohami. Čo na tom, že ich stále používame!

Obdiv k prírode viedol celé generácie výtvarníkov k tvorbe rôznych materiálov, technik a dizajnov. Ich odkaz môžeme nájsť aj v obkladoch materiáloch bratislavských domov, ako upozornili historička Julia Itin a fotograf Štefan Cipár, ktorí spolu počas trojročného výskumu

nazreli za brány asi dvoch stoviek domov v lokalitách ako Staré Mesto - Palisády, Obchodná ulica, Hlavná stanica, Blumentál, ale aj Rača či Vajnory. Zdokumentovali tam nielen staré obklady a dlažby, ale tiež príbehy ľudí, ktorí po nich pred sto rokmi kráčali, a výsledkom je kniha Mozaika Bratislavy: Skryté dlažby a obklady, ktorá vyšla pod hlavičkou združenia Čierne diery.

Tá sa síce veľmi rýchlo vypredala, ešte do 13. októbra však môžete zaujímavosti o bratislavských dlažbách a obkladoch spoznať aj na výstave v Múzeu mesta

Bratislavy. Kurátorka Jana Švantnerová spárovala nálezy dlaždíc s predmetmi v zbierkach múzea, ktoré poukazujú na dlhodobú tradíciu napodobovania luxusných materiálov alebo technik z rôznych období. Výskum bratislavských dlažieb sa tak prepája s ďalšími artefaktmi v interiéroch, ktoré imitovali napríklad korytnačinu, polodrahokamy či techniky úpravy skla a keramiky. Človek si pri pohľade na ne ešte viac uvedomí, akým obrovským pokladom niektoré staré dlažby sú... (ts, ak)

Foto: MMB/Štefan Cipár, Adam Šakový

Kurátorka výstavy Jana Švantnerová spárovala nálezy dlaždíc s rôznymi artefaktmi v zbierkach múzea.

Filmový chodník s ďalším menom

STARÉ MESTO

Pred Divadlom P. O. Hviezdoslava odhalili pamätnú dlaždicu herca a riaditeľa Divadla Aréna Juraja Kukuru. Stal sa trinástou osobnosťou na Filmovom chodníku slávy.

Dlaždicu s menom a podpisom už majú pred DPOH L. Chudík, M. Kráľovičová, J. Adamovič, Š. Kviatik, E. Krížiková, I. Palúch, E. Vášaryová, M. Huba, B. Turzonovová, M. Lasičica a J. Satinský, Z. Furková a J. Jakubisko. (TASR)

Telové kamery obstáli

BRATISLAVA

Mestskí policajti využívajú od mája minulého roka telové kamery, každá dvojitelná hliadka má prídelenú minimálne jednu.

Podľa hovorca Petra Borka má mestská polícia s kamerami pozitívne skúsenosti a uvažuje nad nákupom ďalších. Záznamy z nich využívajú na propagáciu, výcvik, ale aj na riešenie sťažností. (TASR)

WWW.KAMENARSTVO-ANDRASSY.SK
0905 320 476, ZNIŽENIE CIEN AŽ O 30%

od 1 650 €

od 2 050 €

ZADARMO: 30 písmen, doplnky do 70 €, doprava do 100 km

AKCIA: zľava 15%, pre dôchodcov 20%

KONTAKT: Šancová 112 (budova tržnice), Bratislava 0918 504 385

Objavte bohatú ponuku medovín a medu z APIMEDU v Bratislave už na dvoch miestach

Krížna ul. 62 (Trnavské mýto)

Hviezdoslavovo nám. 22

www.apimed.sk

- svetovo oceňované medoviny
- kvalitný slovenský včelí med
- včelie produkty a kozmetika

Foto: OLO

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Ceny nájmov stále rastú

BRATISLAVA

S príchodom školského roka a obmedzenou dostupnosťou hypoték prekonáva dopyt po nájomnom bývaní v Bratislave rekordy a spôsobuje výraznejší rast ich cien.

Ceny nájomného stúpli v priemere na 15,45 eura za meter štvorcový (m²) pri jednoizbovom, 12,75 eura/m² pri dvojizbovom a 11,22 eura/m² pri trojizbovom byte. (TASR)

Stredná škola AI

PODUNAJSKÉ BISKUPICE

V našom meste vznikla prvá stredná škola v Európe zameraná na vzdelávanie v oblasti umelej inteligencie a moderných technológií. Škola v Podunajských Biskupiciach má aktuálne 47 študentov, ktorým ponúka dva učebné programy - vývoj hybridných aplikácií a tvorba digitálnych hier. (TASR)

BVS pomáha ľuďom v núdzi

BRATISLAVA

Bratislavská vodárenská spoločnosť spúšťa schému na pomoc odberateľom, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii a majú problém s uhrádzaním faktúr od BVS.

Okrem fyzických môžu o pomoc požiadať aj právnické osoby, musí však ísť o inštitúcie s 24-hodinovou starostlivosťou o klientov. BVS ziadosti vyhodnotí a určí formu pomoci, ktorá môže spočívať v odklade splátok dlhu, ich rozložení na tri roky alebo kombinácii oboch. (ts)

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk

a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Príbeh bratislavského učiteľa, ktorý si treba pripomínať

Josef Schütz bol učiteľom, akého by si želal každý žiak. Doba mu však nepriala.

BRATISLAVA

Život občas píše aj nesmierne smutné príbehy a niektorí ľudia sú na tomto svete príliš krátko. K takým patrí aj bratislavský učiteľ Josef Schütz, ktorého si v týchto dňoch pripomíname hneď z niekoľkých dôvodov.

Josef Schütz sa narodil 1. augusta 1905 v českom Kostelci nad Orlicí a po absolvovaní Prírodovedeckej fakulty Karlovej univerzity podobne ako mnohí jeho spolužiaci prišiel na Slovensko pomáhať s výchovou domácej inteligencie. V septembri 1929 začal učiť telocvik a zemepis na vtedajšom Masarykovom čs. štátnom reálnom gymnáziu (dnes Grösslingová), kde k jeho žiakom patrili aj neskorší člen činnosti Slovenského

národného divadla František Dibarbora či sólistka opery SND Mária Kišoňová-Hubová. Schütz sa svojim zverencom venoval aj po vyučovaní. Viedol krúžok ľahkej atletiky, učil žiakov plávať a chodil s nimi na povestné petržalské Lido a do krytej plavárne, usporadúval spoločné výlety do Luhačovic či Vysokých Tatier... Schütz inklinoval aj k umeniu - založil jazzband a ako herec aj režisér sa venoval ochotníckemu divadlu. Doba mu však nepriala. Tolerancia k inakosti, ktorú na Slovensku vtedy zastupovali aj Česi a Židia, postupne vyprchávala a začal prevládať názor, že cudzí učitelia zaberajú miesto domácim. Ku koncu júna 1939 prepustili z dôvodu cudzej štátnej prí-

kázali oslavy výročia vzniku Československej republiky a 17. októbra prišla správa, že sa všetky vysoké školy na tri roky zatvárajú a deväť akademikov bolo zastrelených. Jedným z nich bol aj nedávny absolvent rychnovského gymnázia. O deň neskôr zatvorili všetky divadlá, kiná aj knižnice a začal platiť zákaz zhromažďovania. Všetci študenti museli chodiť do školy jednotlivo a policajti dostali rozkaz do každého zhluku ľudí strieľať. Neskôr zakázali vzdelávanie židovských detí, rozpustili združenie skautov aj Sokola a študenti sa museli dokonale naučiť spievať nemeckú hymnu. Ich učitelia však dopadli oveľa horšie. Na základe udania dvoch členov pedagogického zboru zatkl o začiatkom roka 1943 Josefa Schütza a jeho päť kolegov gestapo. Ich byty prehľadali, učiteľov podrobili vypočúvaniu a deportovali do Terezína a ďalej do Birkenau. Konca vojny sa dožili len dvaja šťastlivci, ktorých previezli do koncentračného tábora v Buchenwalde. Josef Schütz k nim však nepatril. Zomrel 23. apríla 1943 ako 38-ročný, údajne na týfus. Túžba žiakov po obľúbenom učiteľovi sa tak už nikdy neaplnila... (bs, ak)

Foto: archív autora

Lampiónové plávanie je zážitok, pridte si ho vychutnať

RUŽINOV

Nevšednú atmosféru jazera na Zlatých pieskoch, ktoré rozžiaria desiatky svetielok, si môžete vychutnať, aj keď nie ste nadšencom otužovania. Pridte sa pozrieť aspoň z brehu na Bratislavské lampiónové plávanie, bude to úžasný pohľad!

Netušíte, čo sa to vlastne chystá? Môžete byť nielen svedkom, ale aj priamym účastníkom večerného plávania s plavákmi, v ktorom je umiestnená čelovka či iné svetlo. Samotným lam-

Netradičné podujatie sa uskutoční už po tretí raz.

piónom sa stáva osvetlená plavecká bójka plávajúca na hladine. Čím viac plavcov sa za súmraku ponorí do jazera, tým krajší bude lampiónový

efekt na jeho hladine.

Toto originálne podujatie sa uskutoční v sobotu 26. októbra na Wakelake na Zlatých pieskoch, zaregistrovať

Foto: zdraveotuzovanie.sk/
Rudolf Baranovič

Sociálne siete obletel náš Čumil - aj s úplne vymyslenou historkou

STARÉ MESTO

Neverte všetkému, čo vidíte na internete - a predovšetkým na sociálnych sieťach. Dôkazom toho, že ľudia majú bujnú fantáziu a za pravdu dokážu pod rúskom anonymity vydávať aj úplne klamstvá, je aj príspevok o jednej z našich najobľúbenejších turistických atrakcií.

Socha Čumila na križovatke ulíc Laurinská, Panská a Rybná brána zobrazuje podľa jej autora, akademického sochára Viktora Hulíka, len akéhosi anonymného zvedavca, ktorý má vyžarovať pohodu a dobrú náladu. Napriek tomu sa hovorí aj to, že ide o Bratislavčana, ktorý sa cez druhú svetovú vojnu schováva počas bombardovania v kanáli, pracovníka vodárni, ktorý ženám pozerá pod sukne, alebo o patróna mesta z čias komunizmu, keď tu bolo náboženstvo zakázané. V istých amerických novinách dokonca písali, že Čumil predstavuje príslušníka jednej z okupačných armád. Úplne iné- lenú každý deň čakal v rovno- desiatky tisíc ľudí z celého sveta vďaka príspevku

Čumila osadili v júli 1997 počas Korzo party, ktorá bola oslavou vynovenej pešej zóny. Na akcii sa zúčastnil aj vtedajší prezident Michal Kováč. Vymyslených historiek o soche už bolo viac.

na sociálnej sieti. V ňom sa píše, že socha vznikla na pamiatku upratovača, ktorého opustila milovaná dievčina po tom, čo sa dozvedela o jeho práci. Nemala však odvahu povedať mu o rozhodnutí priamo do očí, a tak jednoducho neprišla na dohodnutú schôdzku. Nešťastník na svoju vyvolenú každý deň čakal v rovnom čase na rovnakom mieste a o pár mesiacov

zomrel od smútku. „Mesto sa rozhodlo uctiť si ho sochou a vedľa nej otvorilo kaviareň, aby si s ním ľudia mohli prísť dať kávu a vyjadriť svoju lásku, sympatie a uznanie jeho práci,“ píše sa doslova v príspevku, ktorým sa od konca augusta páčil takmer 130-tisíc ľuďom a má vyše 9-tisíc zdieľaní. Čo na tom, že je úplne vymyslený! (ak)

Foto: archív

Pred 115 rokmi začali stavať Modrý kostolík

STARÉ MESTO

Kostol svätej Alžbety Uhorskej, známy vďaka svojej farbe skôr ako Modrý kostolík, patrí medzi naše najznámejšie pamiatky. Tento rok si pripomíname 115 rokov, odkedy položili jeho základný kameň.

O vznik kostola zasväteného uhorskej svätici sa zaslúžila mecenáška sakrálnych stavieb, grófká Gabriela Szapáryová, ktorá financovala napríklad aj stavbu Kostola nanebovzátia Panny Márie (Blumentál). Autorom návrhu je maďarský architekt Edmund (Ödön) Lechner, ktorý sa podpísal aj pod budovu neďalekého Katalického kráľovského hlavného gymnázia (dnes Grösslingová). Obom vísol prvky secesie. Múry jednolodového kostola s pristanovou valcovitou vežou zdobia majolikové obkladačky, ornamenty a pravidelne sa opakujúce prírodné

motívy listov a kvetov. Právě uhly nahrádza jemný oblúk. Najtypickejšia je však farba - interiér aj exteriér je vymaľovaný odtieňmi bledomodrej a strechu pokrýva modrá glazovaná škridla.

Grófká Szapáryová nariačila vybudovať vchod do chrámu zo strany od školy, ale aj z Bezručovej ulice - práve ten v súčasnosti slúži ako hlavný vstup. Mozaika nad jeho bránou zobrazuje sv. Alžbetu, dcéru uhorského kráľa Ondreja II., ktorá má v plášti uložených množstvo ruží. Tento výjav sa viaže k zázraku, ktorý sa mal stať, keď raz sľachtičná Alžbeta pri svojom odchode zo zámku vynášala chlieb hladným. Členovia jej rodiny ju vtedy podozrievavo zastavili s otázkou, čo ukrýva v zástere. Boh ju chcel uchrániť pred hnevom príbuzných, a tak zázrakom obhájil jej narychlo vymyslenú výhovorku o ružiach a chlebe premenil na kvety. Obraz tejto svätice sa nachádza aj na hlavnom oltári vo vnútri kostola. Jeho základný kameň položili 23. augusta 1909 a vysvätenie sa konalo 11. októbra 1913. (TASR, ak)

Foto: Matúš Husár

Pečieme s láskou BUGATTI®

Zľavy až **-60%**

Zapojte sa do vernostného programu
Zbierajte nálepky a získajte prémiové výrobky Bugatti.

Ponuka platí do 12. 1. 2025 alebo do vypredania zásob.

Viac info na www.terno.sk

Terno
Našťastie blízko, našťastie výhodné!

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Umenie pre nepočujúcich

STARÉ MESTO

Galéria Nedbalka uvádza vo svojom sprievodnom programe zaujímavú novinku - kurátorský sprievod galériou a prezentáciu vybraného diela v slovenskom posunkovom jazyku. Ako prvé vo štvrtok 24. 10. o 14. h. predstavené dielo Hlava z gréckej mince od Ester Martinčekovej Šimerovej. (ts)

Hity legend

BRATISLAVA

V STARS auditórii si budete môcť 17. až 19. októbra pozrieť muzikál **Biograf lásky, ktorý tvoria**. Vyše dve desiatky najväčších hitov speváčky Hany Zagorovej.

O týždeň neskôr, 24. a 25. októbra sa zas vo veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu koná podujatie Miro Žbirka Symphonic Night s nesmrteľnými skladbami tohto speváka v unikátnom symfonickom spracovaní s kapelou, veľkým orchestrom, hosťami a videoartom Davida Žbirku. (ts)

Performers v Umelke

STARÉ MESTO

Talentedí výtvarníčky **Petru Štefankovú sme pred časom predstavili ako prvú Slovenku, ktorá sa stala členkou prestížnej Kráľovskej spoločnosti umení v Londýne.** Jej tvorbu najnovšie uvidíte v galérii Umelka.

Diela uznávanej výtvarníčky, ilustrátorky, dizajnérky aj autorky, ktorá vystavovala po celom svete, odzrkadľujú jej cestovateľské i životné skúsenosti. Na výstave Performers v galérii Umelka predstaví Petra Štefanková akrylové maľby na plátne, ilustrácie, ale aj niekoľko krátkych animovaných filmov. Môžete si ich pozrieť od 15. do 27. októbra. (ac)

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

OKTÓBER V MESTE

Vyberte si zážitok na víkend aj všedný deň

BRATISLAVA

Pozrite si tipy na zaujímavé podujatia v našom meste, ktoré vám i vašim deťom spestrí október príjemným zážitkom. O ďalších

priebežne informujeme na našom webe www.banoviny.sk. Program sa môže v priebehu mesiaca zmeniť, pred návštevou si ho preverte na webovej stránke organizátorov. (bn)

Foto: archív

Expo Zdravia v Bory Mall

12. októbra

Zaujímajte sa o zdravie vo všetkých jeho oblastiach? Príďte 12.

októbra od 9. do 21. h na Expo Zdravia do nákupného centra Bory Mall. Odborníci a lekári vám radi pomôžu a poradia - či už vás trápi pleť alebo oči, chcete zmeniť stravu, začať cvičiť alebo len odmerať tlak či cukor v krvi. Okrem stánkov s meraniami budú počas dňa prebiehať aj zaujímavé prednášky a diskusie na rôzne témy. Napríklad aj z oblasti materstva. Viac na borymall.sk

Biela noc

4. až 6. októbra

Námestia, ulice, nádvorí, fasády, nábrežie i zaujímavé interiéry mesta opäť ožijú súčasným umením. 10. ročník obľúbeného podujatia Biela noc ponúkne vyše 50 zastávok s dielami rôznych žánrov. Novinkou je výrazné predĺženie vodnej trasy, ktorá tento rok povedie od Mosta Apollo cez Riverpark až po most Lanfranconi. Viac na www.bielanoc.sk

Salón piva

9. – 11. októbra

Stará tržnica sa zmení na raj pivárov. 10. ročník obľúbeného gastropodujatia prinesie možnosť ochutnať množstvo rôznych pív od slovenských aj zahraničných pivovarov, výnimočné pívne špeciály aj doplnkový program. Viac na salonpiva.beer

Bratislavská knižná burza

každú sobotu

V Starej tržnici môžete v sobotu zájsť na najväčšiu knižnú burzu na Slovensku, ktorá správa pravidelný potravinový Trh-Piac-Markt. Táto jedinečná akcia sa koná vždy od 9. h do 15. h na poschodí tržnice. Nájdete tu najmä knihy, ale popri nich sa určite objavia aj grafiky, gramoplatne, pohľadnice, časopisy, CD-čka, komiksy a plagáty, známky, mince a iné zberateľské predmety. Vstup je voľný. Viac na www.staratrznica.sk

Odbočte na Autosalón na Nivy!

5. – 18. októbra

Už od soboty 5. októbra budete môcť na Nivách nahliadnuť do sveta horúcich auto-moto noviniek. Najväčší slovenský predajca automobilov FINAL-CD prinesie do Nív majstrovský výber áut značiek Peugeot, Opel, DS Automobiles, Citroën, Jaguar, Land Rover a Volvo. V sobotu 12. októbra na vás čaká aj parádny program pre celú rodinu. Zažite parádnú jazdu na Nivách. Vstup je zdarma. Viac na www.nivy.com.

Bratislava v pohybe

5. až 28. októbra

V poradí 28. ročník festivalu súčasného tanca uvedie diela z Francúzska, Nemecka, Českej republiky a zo Slovenska, headlinerom ale

bude Španiel Daniel Abreu so svojím expresívnym sólom El Hijo (Syn) a predstavenie Sonoma španielskeho súboru La Veronal. Viac na www.bratislavavpohybe.sk

Klavirny koncert

19. októbra

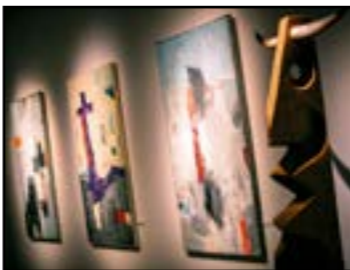
Po minuloročnom úspešnom turné „Piano Stories“ na Slovensku a v Česku sa klavirista Norbert Daniš opäť vracia na koncertné pódium, aby divákovi priniesol jedinečný hudobný zážitok. Výstupenia budú zahŕňať známe skladby Ludovica Einaudiho aj Norbertove vlastné kompozície, ktoré sa v jeho podaní stávajú výnimočným umeleckým dielom. Viac na www.norbertdanis.sk

Aktuálne výstavy

celý mesiac

Oktober môžete tráviť aj návštevou zaujímavých výstav. Galéria SPP na Mlynských nivách približuje tvorbu Zuzany Schmidt a Maximiliána Čuteka na výstave POETICA, v galérii TOTO! zas vystavuje „ilustrátorka každodennosti“ I. Šáteková a v sídelnej budove Slovenského národného umenia uvidíte diela Mareka Ormandíka a Norberta Šmondrku. Viac na spp.sk, totojageria.sk a snm.sk

Objavte jesenné čaro Liptova: Nové apartmány na brehu Liptovskej Mary

Pokiaľ ste v lete zvykli navštevovať Mara Camping pri Liptovskom Trnovci, odteraz si na tomto mieste môžete užiť Liptovskú Maru po celý rok!

Pri kempu totižto vyrástli nové celoročné apartmány. Nachádzajú sa priamo na brehu priehrady, čím vám poskytujú úchvatné panoramatické výhľady na Nízke a Západné Tatry.

Ubytovanie aj v PanoMara Grande

Nájdete tu útulné apartmány pre páry a malé rodiny, až po priestrané ubytovanie pre väčšie skupiny. Každý apartmán je zariadený moderným nábytkom a vybavením, ktoré zabezpečuje maximálny

komfort. Menšie apartmány, ako napríklad Mara Smart, sú vybavené všetkým potrebným pre pohodlný pobyt, vrátane manželskej postele, obývačky s kuchynkou a slnečnej terasy. Väčšie apartmány, ako PanoMara Grande, ponúkajú priestrané izby, obrovskú obývačku a terasu s jacuzzi a grilom – ideálne pre rodiny a skupiny priateľov. Čoskoro sa k týmto krásnym apartmánom pridajú ďalšie dva, vrátane exkluzívneho apartmánu na najvyššom poschodí, ktorý ponúka najluxusnejší výhľad na Liptovskú Maru.

TOP lokalita a ďalšie výhody

A keďže rezort ponúka vstup na pláž zadarmo, môžete si každý deň užívať pokojné prechádzky pri vode s nádhernými výhľadmi na okolité hory. V jesennom období, keď je príroda plná farieb, sú

tieto prechádzky ešte príjemnejšie. Skvelá lokalita rezortu ponúka aj blízkosť dostupnosť aquaparku, zoo a iných atrakcií v regióne. Okolie Liptovskej Mary je zároveň rajom pre cyklistov ale aj turistov – s množstvom cyklotrás a turistických chodníkov vedúcich cez malebný Liptov. A takto na jeseň je pobyt priamo pod horami a pri vode naozaj ako z rozprávky. Či už teda preferujete aktívny odдых na bicykli alebo pešiu túru s výhľadmi na Tatry, táto lokalita má pre každého niečo. Nezmeškajte príležitosť zažiť komfortné a jedinečné ubytovanie na brehu Liptovskej Mary. Rezervujte si svoj pobyt ešte dnes a vychutnajte si krásy Liptova v nových apartmánoch Mara Camping!

Viac na www.demanovarezort.sk.

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Plánujú obnovu

RAČA

Budova bývalej strednej odbornej školy železničnej Na pántoch 7, ktorá je v správe ministerstva vnútra, by sa mohla rekonštruovať.

Starosta Rače Michal Drotován priblížil, že rezort dlhoročne žiada, aby sa o svoj majetok staral a daný objekt zabezpečil, prípadne odstránil. V budove je podľa neho problém s kriminalitou, požiarmi aj nelegálnymi skládkami odpadu. (TASR)

Dočká sa aj Alibaba?

KARLOVA VES

Dlhé roky zostavaný hotel Alibaba na Starých Gruntoch oproti cintorínu Slávičie údolie by mohli dokončiť.

Vyplyva to z vyjadrení starostky Karlovej Vsi Dany Čahojovej na sociálnej sieti. Stavba má tri podzemné a deväť nadzemných podlaží, na ktorých boli navrhnuté reštauračné zariadenia, kongresové sály a hotelové izby. Podľa najnovších plánov by mala byť hotová do konca roka 2025. (TASR)

Reštaurácia pôsobí luxusne, ceny sú však zvládnuteľné

Bedeker gurmána

PETRŽALKA

Tentoraz sme vyskúšali rodinnú reštauráciu Anavi, ktorú otvorili približne pred rokom na záchiatku Petržalky, kúsok od zastávky električky za Starým mostom. Pre zaujímavosť, ak si jej názov prečítate odzadu, vyjde vám meno Ivana – o tomto príbehu vám počas návštevy možno povedia viac.

Prostredie reštaurácie na Bosákovej ulici je veľmi príjemné, cítite sa tu pohodovo, podaktorí Petržalčania sem zájdu aj viackrát do týždňa. Tunajší kuchári varíť určite vedia, pekne nastajované jedlá z čerstvých a kvalitných surovín sú chutné, porcie aj v ponuke menu dostatočné a ceny podľa nás primerané – pritom máte pocit, že sedíte v luxusnej reštaurácii niekde v historickom centre.

Najskôr nás zlákal *Hovädzí vývar* (2 €), ktorý voňal už z diaľky. Pekne hustá

Interiér aj terasa sú zariadené vkusne, s citom.

polievka s veľmi chutným trhaným mäsom, kockami mrkvy a rezancami potešila, len by sme prijali trochu silnejšiu chuť vývaru. Pomohlo mu však jemné dosolenie.

Ako hlavný chod v rámci menu sme vyskúšali *Morčací rezeň v panku strúhanke* (8,90 €) so zemiakovou kašou a šalátom coleslaw. Žiadne sofistikované jedlo, ale aj tu platí, že sa dá pripraviť dobre a dá sa pripraviť ešte lepšie. Naše bolo ten druhý prípad, naozaj sme si pochutili. Rezeň v chrumkavej a ľahkej panku strúhanke bol skvelý, mäso šťavnaté a jemné, fajn bola aj príloha, najmä šalát coleslaw, nie všade vám ho urobia tak chutne.

Ďalšou voľbou bolo *Hovädzie ragú na zelenine a hrášku s maslovými špec-*

lami (8,90 €) Mäso nakrájané na malé kúsky bolo výborné, jemnulinko spracované, omáčka tiež dobrá, ale zelenina v nej bola slabšia, chuť nebola natoľko intenzívna. No a špecle, tie boli také, aké majú byť, mäkké, s pružnou textúrou, žiadne „al dente“. Nedočkali sme však zjesť celú porciu týchto cestovín, mali sme ich plný tanier a boli mastnejšie.

Z menu sme ešte otestovali *Pečeného pstruha* (11,90 €) so zemiakovou terinou, petržlenovou omáčkou a čiernym kelom. Ako prvé nás upútala prezentácia jedla – síce efektná, ale slabšie povahy by určite ozeleli pohľad na hlavu ryby, filet na tanieri podľa nás úplne postačuje. Ale bola to fajnová, mäkká, krásne vykosená rybka

a omáčka s gratinovanými zemiakmi perfektne doplnili jej skvelú chuť.

Z ponuky jedálneho lístka sme stavili na *Pečený ovčí syr na restovanej zeleninke* (13,90 €) a môžeme potvrdiť, že to bola výborná voľba.

Skvelá grilovaná zelenina, žiadna mdlá chuť ako v prípade ragú, a syr znamenitý, čerstvý a chrumkavý. Určite vyskúšajte. Na záver sme si ešte dopriali *Čokoládovo-mandľovú tortičku* (5,90 €). Čakali sme o čosi silnejšiu chuť čokolády, ale v každom prípade to bol príjemný šťavnatý koláčik, ktorý bol pastvou aj pre oči. (bn)

Foto: Matúš Husár

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
Reštaurácia nebola o návšteve informovaná. Konzumáciu si redakcia platila sama.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Veľký požiar: Na Pionierskej v noci horelo sedem áut

Bratislavské
Noviny.sk
www.facebook.sk/banoviny

Miroslav: 90-te roky sa vracajú.

Richard: Mínuš sedem v kolónach.

Martina: Sú dve pravdepodobné príčiny, prečo sa to mohlo stať – poisťna udalosť a parkovacia politika. Táto ulica je jediné miesto, kde sa dá parkovať zadarmo. Niekomu sa možno nepáčilo, že drvivá časť je permanentne obsadená autoservisom alebo vrakmi. Ale rozhodne nemôžeme tolerovať a akceptovať spôsob, akým to niekto urobil.

Mário: Slovensko už potrebuje pokoj...

Na Devínskej ceste budujú 70 metrov dlhú štvormetrovú stenu

Peter: Je otázne, čo spraví taká záťaž betónu s cestou.

Bea: O chvíľu tam prejde už len bicykel.

Štefan: Konečne sa po desaťročiach našlo riešenie proti padajúcim kameňom. Dúfam, že to bude spravené poriadne.

Peter: Stále problém! Nebolo by už načase vybudovať tam cestnú galériu?

Zoltán: Dočasné riešenie, čo bude navždy.

Karol: Toto je tak krásne. 70 metrov za 24 hodín. A kedy bude tá diaľnica?

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každý mesiac z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trebné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mail redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Nový park na Bebravskej ulici

Po pol roku vykonávania každodenných stavebných prác (bagrovanie, vývoz a dovoz množstva zeminy) a pri čiastočnej likvidácii pôvodného parčíka sme sa v jarných mesiacoch dočkali nového. Namiesto pôvodných vysokých stromov sú nasadené menšie mladé, namiesto trávy je biely drobný kameň a namiesto lavičiek v chládku sú tam teraz na páliacom slnku nové, široké asi pre 5 osôb, takže sa na nich môžu pohodlne vyspať „okoloidúci“, ktorí si tam nosia aj periny. **Čitateľka Alžbeta**

O Fontánu pre Zuzanu sa treba starať

V októbri 2018 zástupcovia OZ Fontána pre Zuzanu s potleskom a poďakovaním prijali uznesenie o schválení zmluvy o užívaní priestoru vnútrobloku za symbolické nájomné euro. Píše sa rok 2024 a OZ Fontána pre Zuzanu formálne existuje. Zverený majetok však vrátilo vlastníkom späť už v máji 2020 a prestalo vyvíjať aktivity, ktoré sú predmetom činnosti OZ. Dvor pomaly zarastá burinou, pieskovisko je preplnené pieskom a ten sa dostáva až do fontány, malé papieriky sú porozhadzované po trávě. Chýba bežná údržba, mestská časť akoby pozabudla, že o dvor sa treba pravidelne starať.

A. Sember

Zistili sme:

Ružinov plánuje vnútroblok na Kupeckého ulici s detským ihriskom revitalizovať. Mestská časť vyhlásila na rekonštrukciu tender v hodnote vyše 113.000 eur bez DPH, lehota na predkladanie ponúk je do 7. októbra. V rámci revitalizácie vnútroblokového priestoru sa plánuje výmena mobiliáru, oprava chodníkov, výsadba zelene a vytvorenie záhonov. „Rekonštrukcia detského ihriska spočíva vo výmene starých hracích prvkov za nové a vybudovaní dopadových plôch z gumenej zatravnovacej rohože,“ dodala mestská časť.

DREVENÉ ROLETY

- výmena popruhu
- náter roliet
- generálne opravy aj tých najstarších roliet
- nové drevené rolety

mobil: 0903 349 274 mail: info@eslinger.sk
www.eslinger.sk

30. 9. Po: 19:00 **FRIDA** MALOVAŤ A MILOVAŤ MUZIKÁL
Katarína Ivanková, Tomáš Palonder, Marcel Ochránek, Jakub Ružička, Mirka Gáls Partlová, Natália Puklusová

7. 10. Po: 19:00 **POZVÁNKA**
Bláznivá komédia v trojke Zuzana Tučňová, Maja Labuda a Martin Mňahončák

19. 10. So: 17:00 **Milenec**
Účinkujú: K. Haydu, M. Gáls Partlová, D. Ziaranová, M. Mňahončák
Réžia: Soňa Ferencová

28. 10. Po: 19:00 **DVA NAHATÝ CHLAPI**
Martin Zouhar, Martina Randová, Martin Kraus, Daniela Šinkorová

29. 10. Ut: 19:00 **CAVEMAN**
Honza Holík / Jakub Slach

Teatro Wüstenrot
Bratislavské Hudobné Divadlo

Teatro Wüstenrot
DK Ružinov
Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk
gedur@gedur.sk
+421 905 668 070

Predpredaj vstupeniek
Ticketportal

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

wüstenrot

VÝKUP

MINCE - BANKOVKY

HORINKA

0902 168 083 www.horinka.sk

Relikviár uložili

RUŽINOV

Relikviár s ostatkami nového blahoslaveného Jána Havlíka uložili do bočnej kaplnky v Kostole svätého Vincenta de Paul v Ružinove.

Relikviár má tvar vybrúseného bronzového diamantu. Jeho príprava, od prvého návrhu až po výslednú podobu, trvala viac ako tri mesiace. Ján Havlík zomrel 27. decembra 1965 na následky psychickej a fyzickej tyranie vo väzení. Odyšiel si 11 rokov väzenia za údajnú vlastizradu a misijnú službu medzi spolupáchateľmi. (TASR)

PREMENY BRATISLAVY Ostredky oslavujú 60-tku

September 1966: Do dvoch rokov už sídlisko stálo.

Rok 2024: Pohľad na rovnakú časť sídliska dnes - zahustilo sa len mierne.

RUŽINOV

Pred 60 rokmi sa začala výstavba sídliska Ostredky, najzelenšieho v mestskej časti Ružinov. Za tie desaťročia sa zahustilo len mierne, čo poviete?

Ostredky, ktoré boli na tú dobu nadčasové, charakterizujú aj vesmírne ulice – pomenované sú ako Mesačná, Sputniková, Družicová, Polárna či Galaktická... Zaujímavosťou je, ako pripomína

web mestskej časti ružinov.sk, že Poludníková ulica je takmer rovnobežná s rovníkom a Rovníková zase s poludníkom. Sídlisko má tiež najviac zelene zo všetkých ružinovských štvrtí, hoci takmer nik tu nebýva v rodinnom dome.

„Z leteckých snímkov z roku 1955 vidieť, že na tomto území, až na pár usadlostí, boli iba polia. 20. augusta 1964 sa na titulnej strane

Večerníka objavila fotografia s popisom 'Začiatok výstavby na Ostredkoch'. Bytová výstavba napredovala na Ostredkoch pomerne rýchlo a prví obyvatelia bývali v nových bytoch už pred Vianocami v roku 1964. Do dvoch rokov tu postupne pribudlo až 3 400 bytov a odvtedy sa sídlisko priliš nezahusťovalo,“ uvádza ďalej portál ružinov.sk.

Dnešné Ostredky s rozlohou

0,986 km² majú takmer 8 400 obyvateľov, z ktorých až päťtinu tvoria seniori. Bytov je tu podľa informácie mestskej časti 4 824, takže ich za celé tie desaťročia pribudlo necelých 1 400. Porovnaj si archívne foto s aktuálnym záberom, ktorý nám poskytol

Lubomír Deák z OZ Bratislava jej Premeny. (ac) Foto: archív TASR, Lubomír Deák/OZ Bratislava a jej Premeny 2024

Pri Dunaji bol cez vojnu koncentračný tábor, zahynuli v ňom stovky židovských mužov

PETRŽALKA

Oslobodenia Bratislava sa nedožili. Od novembra 1944 do marca 1945 fungoval na území Engerau (terajšia Petržalka) koncentračný tábor, kam bolo deportovaných okolo 2000 Židov. Pre Tretiu ríšu budovali obranný val.

Vybudovanie tábora súviselo podľa historika Ľuboša Kačírka s postupom frontu smerom na Nemecko. K jeho územiu patrila aj dnešná Petržalka, a tak tam koncom roka 1944 vznikol tábor, kam posielali židovských mužov z Budapešti, ale aj dnešného južného Slovenska, aby budovali obranný val. Hoci malo ísť najmä o pracov-

Pamätná tabuľa na mieste, kde 29. marca 1945 zastrelili viedenski prislušníci SA minimálne trinásť väzňov

ný tábor, nežľudské životné podmienky, pravidelný teror a vraždenie väzňov nacistickými dozorcami z neho spravili tábor koncentračný. Nemal však klasickú podobu

oploteného areálu s ubytovňami, v Engerau boli väzni internovaní v niekoľkých podtáboroch priamo pri obydliach civilného obyvateľstva. Jeden sa napríklad

nachádzal v súčasnom areáli výstavniska Incheba, ďalší v budove hostinca Leberfinger na Tyršovom nábreží. „Šok pre obyvateľov nastal, keď sa na Veľký piatok 30. marca 1945 zobudili a na Kopčianskej ulici nachádzali mŕtvolu,“ priblížil Kačírek. Len pár dní pred oslobodením Bratislava dozorcovia masovo vyvražďili väčšinu tábora a ostatných vyhnali na pochod smrti do Mauthausenu (koncentračný tábor v Hornom Rakúsku). Tých, ktorí nevládali, postrelili alebo ubili pažbami. O mesiac neskôr na miestnom cintoríne odhalili masový hrob so 460 telami. (TASR, ak) Foto: TASR - Pavol Zachar

Správy z podsvetia

V marci Bratislavčanov nepríjemne zasakčil požiar, ktorý zničil obľúbený bufet fungujúci 23 rokov na hrádzu v PETRŽALKE. Oheň pohltil čelnú stenu, interiér a ďalšie veci a tovar nachádzajúci sa vo vnútri. Podpaľača, ktorého pri číne zachytili kamery, už policajti vypátrali. Ukázalo sa, že má na svedomí aj ďalší požiar, konkrétne altánku v blízkosti kostola pri Chorvátskom ramene, ku ktorému došlo v júni. 38-ročného Eduarda K. z Bratislavy vyšetrovatel obvinil z trestného činu poškodzovania cudzej veci. (ms)

Bez noblesy, zato s tou pravou krčmovou atmosférou

Bratislava kedysi

Spisovateľ Juraj Šebo vo svojej skvelej knižke o bratislavských kaviarňach, krčmách a vinárňach píše aj o podnikoch s ľudovými cenami. Rozhodne nepatri-li medzi noblesné, zato tu panovala tá pravá krčmová atmosféra. Na nasledujúcich riadkoch vám pripomenieme niektoré z nich – spomínate si aj vy?

Slávnosťou pre bratislavských pivárov sa stalo otvorenie pivárne Budvar na rohu Moskovskej a Strážnickej ulice. Bolo to niekedy okolo roku 1970. Mala sa stať výkladnou skriňou svetovo uznávaného českého piva. V deň otvorenia pivo čapovali do kameninových kríglov s logom pivovaru. Po záverečnej vraj v podniku nezostal ani jeden. Pilo sa aj na ulici pred krčmou, postojaly napriek tomu, že vnútri bolo upozornenie, že je to zakázané. Neskôr Budvar premenovali na Gemer.

Ak sa história píše v krčmách, v Bratislave to muse-

Postávanie pred Budvarom

lo byť v legendárnej Fajke. Stála na rohu Veternej ulice a Suchého mýta a pamätala si ešte časy Rakúsko-Uhorska, keď bola Bratislava trojja-zyčná. Vnútri bola za mojich mladých čias tabuľka „Pľuvanie na dlážku je zakázané“ v troch jazykoch. Súviselo to so zlovykom fajkárov pľuvať na zem. Pilo sa všetko, čo tieklo, snád len s výnimkou vody. Pivo, víno, tvrdé, čaj, káva... Miestnou špecialitou bol námorník – hovädzí guláš s uhorkou, ktorý sa zapíjal pivom. Fajka padla za obeť budovaniu mimoúrovňovej križovatky a podchodu pre

peších na Mierovom námestí – v roku 1976 ju zrovnali so zemou a ešte pred ňou, v roku 1975, neďaleký Hron. Do tejto krčmy chodievali okrem tradičnej klientely aj mladí bigbitáci a džezmeni z Tradicionálu. Chalani boli väčšinou poslucháčmi stavebnej fakulty, ktorá bola dosť blízko. V Hrone obsluhoval brat Jula Satinského. Neútulný pajzel na rohu Vazovovej ulice Mýtnik býval otvorený do štvrtej rána. Hrávala tu živá hudba a chodili sem prostitútky, najmä tie staršie. Vedúcim bol pán Soos z Dunajskej Strede, obchodník každým cólom a skutočne vplyvný človek. Vedel vybaviť telefón, prijatie na medicínu i dávku vajec. Jeho zásluhou vraj nedošlo k plánovanému búrianiu Mýtnika pri výstavbe Národnej banky.

Albrecht bola zas romantická krčma na Mudroňovej ulici 82. Nachádzala sa v najekzkluzívnejšej štvrti, nad hradom a neďaleko Slavína, obklopená rodinnými domčekmi. Chodili sem bigbitáci, študenti z Mlynskej doliny a, samozrejme, pekné dievčatá na kofolu. Neskôr sa z podniku zachovalo len torzo, krčma a terasa, zvyšok budovy slúžil na adminis-

tratívne účely (istý čas v nej fungoval malý obchod s potravinami, osvetová beseda, kde sa premiatali i filmy, a tiež ambulancia s doktorom Žabkayom, pozn. red.).

Na Albrecht si zaspomínal i historik Vladimír Tomčík: „Chodievali sme sem koncom 60. a začiatkom 70. rokov... Čapovali, samozrejme, Stein, poháre umývali tradične, na zinkovom pulte, na ktorom stála prázdna sklená skrinka. Vždy bola prázdna, možno však, že ráno v nej boli ruské vajcia či obložené chlebičky. Potom prišlo rozhodnutie špinavú krčmu 4. cenovej skupiny 'scivilizovať' a urobiť z nej cukráreň. Dôvodom mali byť opilci, vraj kazili mládež z oproti stojacej základnej školy. Štamgasti spísali petíciu, ale ani argument, že krčma tu bola skôr ako škola, nezabral...“

Dnes u Albrechta funguje honosný hotel pod rovnakým názvom. To je pekný koniec kariéry tejto slávnej krčmy, ľahko sa jej mohlo stať, že by ju dali zbúrať. (bn)

Foto: Vydavateľstvo Marenčin PT

**ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE**
oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h
ošetříme každého, kto nám zavola
0905 662 407
STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

BISTRIC RESTAURANT

Nové chute jesene

www.bistic.sk

REDAKCIA
Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

E-mail: redakcia@banoviny.sk
Telefón: 0918 095 649
Inzercia: Claudia Škrabáková
Telefón: 0911 668 469

E-mail: skrabakova@banoviny.sk
PR reklama
je graficky vyznačená ■
www.banoviny.sk

Nedostávate Bratislavské noviny?
Nahláste nám vašu presnú adresu na: **0918 095 649**,
redakcia@banoviny.sk

KAVIARNE, KRČMY A VINÁRNE V BRATISLAVE 1960 - 1989

Spracované podľa knihy Juraja Šeba Kaviarne, krčmy a vinárne v Bratislave 1960 - 1989, Vydavateľstvo Marenčin PT (so súhlasom vydavateľstva).

Bratislavské Noviny
vyjdú o mesiac
1. novembra 2024

Pieta pohrebná služba

• Pomáhame 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

- prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami
- zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore
- prehratie foto prezentácie zo života zosnulého
- kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

Charles Dickens	Zliatina používaná v staroveku	2. časť tajničky	vzorec sulfidu ródnatého	značka argónu	saním načerpám	cirkulácia	stredná, vnútorná časť niečoho	suchomilná stredomorská trvalka	Pomôcky: paranoja, oskoruša, kešo, loto	polia	Oskár (dom.)	značka mliekelvina	kamenný artefakt z konca treťohôr	východ (kniž.)	Pomôcky: klak, eolit, Pales, poler, lemeš	1. časť tajničky	doslovný odpis, prepis
chronická psychická porucha									mužské meno						fosfid vanádu udržia (zastar.)		
hrabaním dookola obhmul									ovocný strom								
ty si (bás.)				spokojne sedelo (expr.) nezhada								jednotka objemu miagal (expr.)					
MPZ Islandu			hrablami nahromadí časť domu v Iráne								cielte starorímsky boh pastierov						
daj isté množstvo semena do pôdy						osobné zámeno syntetické vlákno				robotník pri pltnici značka pre stone							obrysy, kontúry
Pomôcky: meru, noh, Kátov, Alaman, PsA	slovanský boh stádu druh umelého agaru						veľmi (hud.) šikmo (zried.)						tmolenie (bás.) štát v Afrike				
muž dynamického ducha (kníž.)								knihy máp mužské meno						priúča sluha v synagóge			
skratka akademika					kameňolom germánsky boh hromu				etiópsky vládár						skr. pre ostatné naklady časť pluhu		
nie (z lat.)				dodatkové sietie lákajte						usádzal sa niekde pachofa (lod.)							
typ ruského lietadla (Antonov)			monotypia lezú, šplhajú sa (zried.)									odlamujete slovenský herec (Juraj)					
gavaliér (zastar.)						vymokál vyplieskať (hovor.)						mičlanlivo prvok zn. Fe					nezrozumiteľne hovorím (pren.)
Starogermán							prilož akadémická hodnosť						snem v Poľsku štyridsať (arch.)				
rozptýlenosť (bás.)								nepoživám potravu solmizačná slabika						širava (bás.) spleťajú			
Pomôcky: Veles, Čelovce, alkalna, senan	podnet, pohnútko	dvojhláska			titul panovníka druh zliatiny							mačkovitá šelma označenie kamiónov			EČV Zlat. Moraviec gél, po česky		
skratka súhvezdia Južná ryba				obec na Slovensku jemný prášok						teperil (expr.) rohové kopy							
skratka obmeného transportéra			propagujte obec na Slovensku														
vnímal sluchom, načúval								cudzí účet malý nos, nosik					väčší úlomok (zried.)				
po troche jest (expr.)								bájný vták štýl hudby									
sprostredkovateľ						dámska bielizeň sklápací cylinder											
Pomôcky: danagar, assai, potin, Veles	poor španielsky titul, pán				kôň bielej srsti rímske číslo 2001						horská kaukazská osada						
veľké množstvo ľudí				mlátenie obilnín skr. štátu Utah													
citoslovce vyjadrujúce pohoršenie																	
odborník v noetike								kapustovitá zelenina									

Pošlite do 31.10.2024 znenie tajničky z krížovky na sutaz@banoviny.sk a vyhrajte rodinnú spoločenskú hru **Chocolates**. V hre sa hráči zakusnú do chutnej bonboniéry a budú objavovať jej vlastnosti. Vďaka tomu, že počiatočná pozícia je vždy iná, zaručuje hra dostatočnú hernú variabilitu – nikdy neviete, čo ochutnáte. Hru zakúpite na piatnik.cz. Štatút súťaže nájdete na banoviny.sk.

